

Justis- og beredskapsdepartementets lovavdeling
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Evalueringen av offentleglova

Vi viser til høringsbrev av 25. februar vedlagt evalueringsrapport fra Oxford Research.

Domstoladministrasjonen kjenner seg igjen i hovedtrekkene i evalueringsrapporten. Domstoladministrasjonen begynte å legge ut sine postjournaler på EPJ kort tid etter opprettelsen, og legger nå ut sine journaler på OEP. De fleste innsynsbegjæringer kommer via innsynsløsningen i OEP og behandles via Domstoladministrasjonens dokumentbehandlingssystem WebSak Fokus. Domstoladministrasjonen er sekretariat for to organ, Innstillingsrådet for dommere og Tilsynsutvalget for dommere. Også deres postjournaler legges nå ut på OEP selv om disse organene ikke har fast ansatte. Innsynsbegjæringer i dokumenter som er journalført hos disse to organ håndteres av deres sekretariat i Domstoladministrasjonen gjennom WebSak Fokus.

Tidligere ble ikke søknader til stillinger i Domstoladministrasjonen eller dommerembeter tatt med i publiseringen på OEP, men dette skjer nå etter at søknadsfristen er utløpt. Årsaken til dette, er at vi i 2016 fikk en intergrasjon med Jobb Norge og WebSak Fokus som gjør dette mulig.

Domstoladministrasjonen har organisert arbeidet med innsyn etter offentleglova på en atypisk måte i forhold til de fleste organisasjonene som er beskrevet i rapporten. Domstoladministrasjonens arbeid med innsynsbegjæringer har visse likhetstrekk med den som er beskrevet for Arbeidstilsynet.

Helt siden Domstoladministrasjonen ble opprettet i 2002 har innsynsbegjæringer blitt behandlet av spesielt utpekte jurister. Innledningsvis var det kun en jurist, men dette har senere blitt utvidet til to jurister som behandler innsynsbegjæringer i en fast turnus. De to aktuelle juristene behandler alle innsynsbegjæringer til Domstoladministrasjonen uansett i hvilken enhet i Domstoladministrasjonen saken hører hjemme. Hvis man er i tvil diskuteres saken mellom de to aktuelle jurister. Den kan også bli diskutert med den saksbehandler som har saken eller lederen for den aktuelle enheten. Det er de aktuelle juristene som avgjør innsynsbegjæringen med endelig virkning uten at den blir behandlet i linjen.

Den typen innsynsbegjæringer som kanskje skaper mest arbeid, er begjæringer om innsyn i tilbud mottatt etter bestemmelsene om offentlige anskaffelser etter at tilbyder er valgt. Dette kan delvis være begjæringer fra parter som ikke har fått kontrakten, og må da behandles etter bestemmelsene om partsoffentlighet i forvaltningsloven. Men det kan også være begjæringer om innsyn fra andre aktører som ikke har kommet med tilbud, og som må behandles etter bestemmelsene i offentleglova.

Domstoladministrasjonen ba tidligere tilbydere om å lage en sladdet versjon til bruk ved behandlingen av innsynsbegjæringer. Det ble samtidig gjort oppmerksom på at tilbyders vurdering av hva som bør unntas

offentlig ikke vil være bindende for Domstoladministrasjonen dersom det skulle komme en innsyns-
begjæring. De sladdede versjonene Domstoladministrasjonen mottok i den forbindelse var fra at alt unntatt
overskriftene var sladdet og til at det kun er visse opplysninger som er sladdet. Dette førte til at Domstol-
administrasjonen nå har endret praksis, og at tilbydere i et vedlegg til tilbudet blir bedt om å angi hva de
selv mener er bedriftshemmeligheter som skal unntas offentlighet ved eventuelt innsyn.

Domstoladministrasjonen har mottatt få henvendelser om sammenstilling av opplysninger. De fleste av
disse er blitt avslått ut fra at sammenstillingen ville ha medført 2-3 dagers arbeid manuelt etterarbeid etter
at opplysningene var hentet ut fra de aktuelle databasene. I de tilfelle hvor vi har gitt ut sammenstillinger
etter innsynsbegjæring, har dette vært opplysninger vi har hentet og bearbeidet ut fra eget behov, men
hvor sammenstillingen ikke er blitt offentliggjort i form av pressemelding eller lignende.

Domstoladministrasjonen har opplevd tilfeller av innsynsbegjæringer som grenser til misbruk. Dette var
tilfelle hvor en avgrenset krets av personer bad om innsyn i de samme dokumenter knyttet til dommeres
ansettelsesforhold. De dokumenter det ble bedt om innsyn i var dommerforsikringer etter domstolloven §
60 og dommeres arbeidskontrakter. Fordi dommere har standard arbeidskontrakter og lønn ikke er
avhengig av alder og ansiennitet, ble det gitt innsyn i arbeidskontraktene etter at dommerens fødsels- og
personnummer var utelatt. Dommerforsikringene ble scannet og gjort tilgjengelig på en egen nettside.
Formålet med innsynsbegjæringene var å få opphevet dommer den gruppen som sto bak begjæringene var
misfornøyd med. Dette synes å ha blitt bekreftet ved at denne type innsynsbegjæringer stoppet brått etter
at Høyesterett i en avgjørelse 26. juni 2012 (Rt 2012 side 1035) kom til at manglende dommerforsikring ikke
var opphevelsesgrunn.

Domstoladministrasjonens styre har fokus på åpenhet. Som et ledd i dette besluttet styret høsten 2014 at
alle styreframlegg fra og med første styremøte i 2015 skulle legges ut på Internett på vår hjemmeside selv
om de i utgangspunktet kunne ha vært unntatt offentlighet med hjemmel i offentleglova § 14, jfr.
merknader til § 14 i Ot.prp. nr. 102 (2004-2005) side 131 spalte 1 nederst.

Det har vært en økning i antall innsynsbegjæringer de siste årene. I 2015 mottok Domstoladministrasjonen
750-800 begjæringer om innsyn. Tallet inkluderer innsyn rettet til Innstillingsrådet for dommere og
Tilsynsutvalget for dommere. Av disse er under fem påklaget enten fordi det er gitt fullstendig avslag eller
fordi opplysninger er blitt skjermet. Det store antall begjæringer om innsyn er ressurskrevende, men vi
greier likevel å overholde fristene for behandling av innsynsbegjæringer.

Etter domstolloven § 33b første ledd, skal klager på vedtak av administrasjonen behandles av Domstol-
administrasjonens styre. Klager på avslag om innsyn blir derfor behandlet av Domstoladministrasjonens
styre dersom administrasjonen ikke finner å kunne omgjøre sitt eget vedtak. Domstoladministrasjonens
styre hadde tidligere møte 8 ganger om året. Dette er nå redusert til 6. Som en følge av at denne typen
klage bør behandles ganske raskt, ble det høsten 2015 gjort en endring i styreinstruksen for Domstol-
administrasjonen slik at klage over avslag på innsyn nå kan behandles ved sirkulasjon blant styrets
medlemmer, og at man ikke trenger vente på at det skal avholdes et styremøte.

Det som kjennetegner de saker som blir påklaget er at de enten har kommet skjevt ut ved at innsyns-
begjæringen ikke er behandlet etter den normale saksgangen for slike begjæringer eller at det dreier seg
om store mengder saksdokumenter hvor det er lett å gjøre en feilvurdering fordi man ikke har den
fullstendige oversikten over alle opplysninger i saken.

Som nevnt innledningsvis, er Domstoladministrasjonen sekretariat for Innstillingsrådet for dommere og Tilsynsutvalget for dommere. Domstoladministrasjonen behandler også innsynsbegjæringer rettet til disse organ. Siden det bare er tre jurister knyttet til sekretariatet for Tilsynsutvalget for dommere, og tett kontakt mellom disse, fordeles innsynsbegjæringer rettet til Tilsynsutvalget for dommere til vedkommende saksbehandler. Det må i tilknytning til dette nevnes at den ene av disse tre jurister er en av de to som behandler innsynsbegjæringer i Domstoladministrasjonen. Den andre juristen i turnusen i Domstoladministrasjonen håndterer dette for Innstillingsrådet for dommere.

Avgjørelsene av Tilsynsutvalget for dommere er offentlige i anonymisert form, jfr. domstoloven § 238 siste ledd. Avgjørelsene legges ut på Tilsynsutvalgets hjemmeside i anonymisert form etter hvert møte i utvalget. Når det begjæres innsyn i saker for Tilsynsutvalget for dommere, begjæres det ofte innsyn i dokumenter utvalget har mottatt som en del av den forberedende saksbehandlingen. Siden mange av dokumentene knytter seg til den underliggende sak for domstolene som har gitt opphavet til klagen, er det ofte et omfattende arbeid med å skjerme opplysninger eller anonymisere den private part i saken for ikke å røpe personlige opplysninger før det blir gitt innsyn i de aktuelle dokumenter.

For Innstillingsrådet for dommere er det anmodninger om å bli unntatt fra offentlige søkerlister som er hovedspørsmålet i forhold til offentleglova. Fordi både det som vanligvis kalles utvidet søkerliste og Innstillingsrådets innstillinger uten begrunnelse er offentlige, jfr. domstoloven § 55i, er det sjelden anmodninger om innsyn i andre dokumenter fra andre enn partene i ansettelsessaken. Innstillingsrådet for dommere har et løpende fokus på kravene til å bli unntatt offentlighet med hjemmel i offentleglova § 25. Saken ble sist diskutert på et møte i januar 2016 hvor det ble bestemt å skjerpe kravene til begrunnelse for å bli unntatt offentlig.

Innstillingsrådet for dommere har utarbeidet retningslinjer for å få unntak fra offentlighet på søkerlisten. Disse er åpnet tilgjengelig i Innstillingsrådets praksis- og policynotat som ligger på Innstillingsrådets hjemmeside. I praksis er det kun søkere til ordinære dommerstillinger i ting- og lagmannsretter som kan gis unntak for offentlighet. Men også her stilles det strenge krav til begrunnelsen for unntak. Hvis sekretariatet mener at den begrunnelse som er gitt ikke gir grunnlag for unntak, blir den aktuelle søker kontaktet pr telefon senest dagen etter at søknadsfristen har utløpt. Vedkommende blir da informert om sekretariatets beslutning og gitt anledning til å utdype begrunnelsen nærmere. Dersom dette ikke fører til noen endringer, blir vedkommende søker gitt en meget kort frist til å avgjøre om vedkommende står ved sin søknad eller ikke.

Med hilsen

Solveig Moen
avdelingsdirektør

Terje Karterud
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.